

Nro. 25. és 26.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Julius 17-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Párisból szomorú posták indultak széljel Euro-
pának nevezetesebb városai felé Jul. 2-kán. Hertzog
Schwartzenberg az ott lévő Austriai rendkívülva-
ló Követ Jul. 1-ső napján estve fényes bált ad-
ván, 's ezen bálban a' Császár és Császárné ő
F.gek is jelen lévén, a' vigasságot egy retten-
tes történet megzavarta. A' bálház belőlről meg-
gyuladván, azt a' tűz oly hamar elborította,
hogy néhány nagy méltóságok veszedelmesen
megsebessítették a' láng és réájok szakadott égő
matériák által. Ezen szomorú történetről Kurir is
hozott Bétsbe tudósítást, 's ugyan az a' Monitör-
ben is kiadatott környűlállásosan. Mind kettő itt

következik, a' szerént, mint a' Bétsi újságban ki-
jött. Az elsőnek ez a foglalatja: — “

„*Páris* Jul. 3-kán. Az a' bál, mellyel Jul.
1-ső napján az Austriai Cs. Követ Hertzeg *Schwar-*
tzenberg Károly, a' Császári Felséges pár' há-
zasságokat meginnepelni szándékozott, minek-
utánna ő Cs. F.gek, kik ezen innepet a' magok
megjelenések által diszesíteni méltoztattak, a'
magok udvarnokjaikkal egyetemben megjelentek
volna, estvéli 10 órakor kezdődött-el, és vala-
mint az Udvarnak úgy minden más jelenlévők-
nek megeledésekre minden tekintetben éppen
oly fényes mint kellemetes izléssel készült volt.
Minekutánna, a' Concert, ballét, és a' tűzjáték,
melyre mint ábrázolat (a' Bétstől nem meszsze
lévő Laxemburgi Ritter-kastély volt választatva,
a' kertben elvégződtek, bément az Udvar a' je-
lenlévőknek nagy részével a' bálba, melly a'
Követség ház mellett a' kert felől építettett szá-
lában és az ugyan ezzel összefoglaltatva lévő
's hasonlóképpen most epült galleriában tartat-
tott. A' Westphaliai Király *Metternich Maria*
Grofnéval, a' Nápoly Királyi *Eszterházy* ő Her-
tzegségével, az Olasz Vicze-Király *Schwartzen-*
berg Paulina Hertzegaszszonnyal, 's a' többi,
egy *Quadrille* által a' bált elkezdették, mellyet
egy *Contratánsz* (Ecozsaize) követett, 's a' melly
alatt ő Cs. K. Felségek a' szálát körüljárván, kü-
lömbkülömb aszszonyságokkal beszélgettek. Csá-
szárné ő F.ge már vissza érkezett vala ülőhel-
lyére, melly a' szála hátulsó részében volt, mi-
dön egy a' virágkoszoruk (guirlandok) közzül, mel-
lyek valamint a' szalában úgy a' falfedő maté-
riákkal bévonatott galleriában is felaggattatva

voltak, egy gyertyától meggyuladván, a' tűz, minden iparkodás mellett is a' könnyen gyuladó matériákban oly rettentő hirtelenséggel széllyel harapodzott, hogy kevés minuták alatt valamint a' galléria úgy a' tántzó szála is lángba borított. Ő Császári Felségek, minekutánna már a' láng a' szalának padlásába is belé kapott volna, a' Követ ur' kérésére udvarnokjaikkal egyetemben elmentek. A' Császár a' Követ Schwartzberg ő H.ge által kísértetvén, a' Császárné ő F.gét élete Felséges kedves párját, ki is leg nagyobb elmebéli jelenvalósággal leg kisebb sérelem vagy ijedség nélkül hagyta oda a' szalát, azon két lovú hintóban, melyben ugyan oda jöttek vala ő F.gek, az Elyseumi mezőhöz vitte, a' hol egy hat lovas hintó várakozott ő Felségekre, melybe Császárné ő F.ge béülvén *St. Cloudba* szerentsésen megérkezett. Minekutánna Császár ő F.ge szívének leg betsesebb kintsét ily módon tökéletes bátorságban lenni tudta, maga egy Adjutánsától kísértetvén a' Követtségi épülethez haladék nélkül vissza tért, az ezen irtóztató történet miatt méllyen eltsüggedve lévő Hertzeget valóságos atyai részvétellel vigasztalta, a' bálban jelen volt személyeknek állapotjuk feől nyájas gondoskodással tudakozódott, a' Követtségi épületnek, melybe a' kertfelől a' tűz már békapott vala, megtartathatására tétetett minden oltó készületeket, tsudáraméltó és fáradhatatlan iparkodással maga személyesen igazgatta, 's ezen irtóztató helyet oda nem hagyta addig, míg a' tűz egészen el nem tsendesítettett, és mindenek, a' miket megmenteni lehetett, telyes bátorságban nem vóltak. Még eltávazasakor is re-

delést tett, az eránt, hogy nagyobb bátorságnak okáért a' vigyázók a' testörző seregből még 50 emberrel szaporittassanak, kik azonnal meg érkezhvén még ma is az épület' belső részein 's bemenetelein állanak vigyázaton. Mivelhogy a' kimenetelnek egygyik helye, tudniillik a' galléria, már akkor lángbaborulva volt, midőn még majd mindenek a' szálában voltak, ő Felsőgeknek eltávazások után természet szerént mindenek a' nagy ajtó felé iparkodtak nyomúlni; a' Nápolyi Királynét ő Császári Fő Hertzegsége a' Würtzburgi Nagy Hertzeg mentette-meg; a' Westphaliai Királynét a' Férje és Gróf Metternich vezették-ki; az Olasz Vicze-Király, ki is a' maga feleségével egyetemben a' tolyongók közzé elegyedni bátorkodni nem akart, egy ideig a' szála' hátulsó részében tartózkodott, nem soká eszébevette, hogy a' leomló padlás az útját elfogja zárni, hanem szerentsére egy kiseded ajtóra talált, a' melly oldalfélt a' Követtségi epületnek szobáiba nyílt, és ezen menekedett-ki a' Vicze-Királynéval együtt szerentsésen. A' több aszsonyságok közül valami huszan és néhányan kisebb vagy nagyobb sebet kaptak. A' *Leyeni* Hertzegné, a' Generális Báró *Tousard* 's az *Istriai* Préfektus feleségeik leg veszedelmesebb állapotban vannak. Az Orosz Consul *Labensky* felesége a' rajta esett sebek miatt, fájdalom, tegnap kimúlt a' világból. Az Orosz Követ Hertzeg *Kurakin* a' szálából a' kertbe menő gráditson elesvén, kevés ideig magánkívül volt és megsebesedett; hanem az orvosok tartása szerént már veszedelmenkívül van. —

„ Leg keservesebb a' Familiai Régensné *Schwartzenberg Paulina* Hertzegaszszony halála;

ki is a' szerentsétlenség' helyén mint anya hárósi halállal múlt-ki a' világból. Idősebb leánya, ki a' contratántzban jelen volt, Metternich Mária Grofnéval sérelem nélkül kiment a' szálából. Az ifiabbik, ki a' Hertzegné mellett volt, a' tolyongásközben a' lehulló tűz által megsebessítettvén, a' Hertzegnétől, kit a' tolyongók magokkal a' kertbe kinyomtak, elválasztatott. A' gyermekét szerető szerentsétlen Hertzegné leányát nem találván, a' Westpháliai Király, Princz Borghése, és Gróf Regnaud megnyugtató bizonyításaikkal sem gondólván, hárósi anyai bátorságtól elevenittetve, és senkitől észre nem vétettvén, gyanithatóképpen a' Követtségi háznak még meg nem gyuladott szobáin által a' már egészen tűzben lévő szálába vissza sietett, a' honnét, minekutánna leányát ott nem találta, magának gyanithatóképpen a' szála' hátulsó részénél, a' hol a' Vicze-Király kiszabadúlt, keresett menedék helyet, 's azon a' helyen, a' hol a' Császári Felségek és udvarokjaik számára voltak az ülések készítettve, vagy a' le rohanó padlástól odaüttetett, vagy pedig a' nagy füst által megfúlasztatott. — „Mély szomoruság borította el közönségesen az egész várost ezen igen derék aszsonyságnak és hárósi bátorsággal felruházott anyának szerentsétlen története miatt. Császár és Császárné ő F.gek mélyen megsomorodtak, midón a' történetnek híre hozzájuk megérkezett. A' Felséges Császárné szemeiből a' szomorú postának megérkezésekor kihulló könnyvtseppek leg betsesebb emlékezetoszlopúl szolgálhatnak a' szerentsétlen halottnak sírhalma mellett. Bajos lenne egyenegyén mind azokat a' bátorság és emberszeretet bizony-

ságait feljegyezni, mellyeket ezen estve kiki megbizonyított. A' Westphaliai Király, az Olasz Vicze-Király, a' jelenlévő Frantzia udvariak, az Austriai Cs. K. Követség' minden tagjai, az itt lévő Austriai tiszték és útagok, a' szép magok feláldozásával való tusakodás felett vetélkedtek egymással. Ily sokaknak elmebéli jelenvalóságok és együtt való hathatós iparkodássok nélkül, még több áldozatai is lehetek volna ezen igen szomorú történetnek “

A' Jul. 3-kán kijött Monitör így hirdette-ki ugyan ezen szomorú történetet: — “

„A' Hertzeg Schwartzenberg inneplése vasárnap Jul. 1-ső napján tartatott. Ő Cs. K. Felségek is jelen voltak benne. Estvéli 10 órakor érkeztek-meg. A' kert igen jó izlés szerént volt megvilágosittatva, és néhány olyan vidékeket ábrázolt, mellyek Császárné ő Felségének gyermek-korában tettzettenek. Az Opera theátrombéli tántzolók az Austriai Monarchiabéli külömb-külob népeknek ruháikba lévén öltözködve, ezeknek nemzeti tántzaikat tántzolták. Ezt egy igen szép tűzjáték követte. Tizenkét száz személlyek voltak a' bálra hivatalosok. Ily nagy számú társaságnak befogadására a' Párisi szokás szerént deszkákból épittetett tántzszálát a' Hertzeg, a' melly képekkel, és gáz, muselin, 's egyéb vékony matéria-falboritékokkal volt fel ékesittetve. Ezen szála igen szépet mutatott. A' tántzot a' Nápolyi Királyné Eszterházy ő Hertzegségével, és a' Vicze-Király Schwartzenberg Paulina Hertzegaszszonnyal, a' Követ idősebb bátyjának feleségével, kezdték-el. A' *Quadrille* után Contra-tántz következett, melly alatt ő Felségek ülő-

helyekről felkelvén a' szálának körüljárására indúltak, az aszszonyságokkal való beszélgetés végett. A' Császárné már vissza érkezett vala karos székébe, a' Császár pedig a' szálának másik végében lévén, éppen a' maga leányait ó F.gének bémútató Schwartzenberg Paulina Hertzegaszszonytól ment tovább, midőn egy gyertyának lángja az ablakaboritékot meggyújtotta. A' Császár Kamarássa Gróf *Dumanoir* több tisztekkel egyetemben kik mellette voltak, leszakasztani iparkodtak az ablakfüggőt (Vorhang), hanem a' láng a' felsőbb részébe kapott. A' Császárnak azonnal tudtára adatván a' dolog, alig volt annyi ideje, hogy Felséges hitveséhez mehessen. A' Követ és a' Követtségi több tisztek ó Cs. F.gét azonnal körülvévén arra venni igyekeztek, hogy a' szálát hagyja oda. A' tűz vilámlási sebességgel széllyel harapodzott. A' Császár a' Császárnéval egyetemben tsendesen eltávazván, ó F.ge ajánlotta a' rendetlenségnek eltávaztathatása vegett az elmebéli jelenvalóságot. A' szálából való kimenetel útjai szerentsére tágosak lévén, a' sokaság kitakarodhatott 's a' kertben elszéledhetett. Azonközben sok anyák, kik a' tántzolás végett töllök elvált leányaikat, és sok leányok kik anyyokat keresték, az időt elvesztették. A' lángnak elterjedése olyan sebes volt, hogy a' Nápolyi Királyné, ki a' Császárt követvén elesett, tsak a' Würtzburgi Nagy Hertzegnek elmebéli jelenvalósága által mentődött-meg. A' Wesphaliai Királynét a' Férje és Gróf Metternich vezették-ki a' szálából. Husz és néhány aszszonyságok kissebb 's nagyobb sebeket kaptak, kik között a' Leyeni Hertzegné, az

Orosz Consúlné, 's a' Báró Tousard és az Istriai Préfektus feleségeik veszedelmesen megsebesedtek, vagy azért hogy elájultak, vagy pedig hogy ki akarván menni, akadályra találtak. Az Orosz Követet *Kurakint* az a' szerentsétlenség érte, hogy a' szálából a' kertbevívó és már égő gráditson elesvén kevés ideig magánkívül volt. Az Aus-triai Követségnek két tagjai és a' Fr. testörző se-regből két tisztek mentették-meg. Most ágyban fekszik, és nagy fájdalmakat szenved. A' nagy és gazdagon megvilágossittatva volt kértben különös dolgok folytak valami fél oráig. A' szü-lők gyermekeiket, a' férjek feleségeiket, az asz-szonyok férjeiket kiáltozták, 's egymást megta-lálván oly tüzes buzgósággal özszeölelkeztek, mintha sok esztendőktől fogva távol lettek vol-na egymástól. A' Császár és Császárné a' kert' kapujánál hintajokba ülven a' Császár az Elyseu-mi mezőnek sorompójáig kísérte Császárné ő F.gét, a' hol falusi útzó hintaja várta. Maga a' Császár egy Adjutánsával ismét vissza ment a' Követhez Schwartzenberg ő H.géhez. Schwar-tzenberg *Paulina* Hertzegaszszony egyik lévén azok közzül, kik a' szálában leg utóbb maradtak, egyik léányát kézen vezette, kire egy darab égő portéka réá esvén azt megsebesítette, úgy hogy egy közel lévő ember kapván-fel, a' vitte-ki a' szá-lából; maga a' Hertzegné pedig a' tolyongó soka-ság által a' kertbe kinyomattatott. Léányát so-hol nem látván, fel-szóval kiáltozva általnyar-galta az egész kertet. A' Westpháliai Királlyal szembe találkozáván, ez őtet megnyugtanni igyek-szett. Az után Princz Borghézhez és Gróf Reg-naudhoz fordúlt. Valami fertály órányi haszon

nélkül való keresés után anyai hérosi bátorsággal vissza sietett az égő szálába. Ezen szempillantattól fogva többé semmit nem hallottak fölöle. A' tűz végezetre eltsendesített, a' Követtségi épület a' lángtól megoltalmaztatott, 's a' tsendesség ismét helyre állott. Hertzeg Schwartzenberg Josef, feleségének keresésével töltötte-el az éjjelt, de sem az öttésnél a' Követnél sem Gr. Metternichnél meg nem találta. Még mind eddig kettségeskedett szerentsétlen története eránt, míg végezetre a' nap' feljőtekor a' szála omladozásai között egy formáját egészen elvesztett holt testre találtak, mellyet Doktor *Gall* a' Schwartzenberg Paulina holt testének lenni ismért, 's a' melly felett leg kissebb kételkedés is fenn nem maradott azután, hogy a' schmukjára (drága gyöngy és kő ékességeire), 's gyermekei neveinek első betüire, mellyeket mindenkor nyakában szokott volt hordozni, réa ismérték. —

„Ez a' *Schwartzenberg Paulina* Hertzegasszony, mostani Frantzia Szenátor Arembergnek léánya és 8 gyermekeknek anyyok volt; a' kilentzediket 4 hónapoktól fogva hordozta méhében. Mind teste' alkatásának és formájának kedvességére, mind elme és szívbéli tulajdonságaira nézve, magát megkülömböztető asszonyosság volt. Önnön életének hérosi bátorsággal való feláldozása, elégségesen mutatja, melly igen méltó legyen a' szánakozásra, mivelhogy szemmellátható halálnak ment néki, minden felől lobogva tsavarodván felfelé a' lángok. Tsak egy anya tselekedhette, hogy ilyen veszedelembe rohanjon. A' Leyeni Hertzegnét, az Orosz Consulnét, és Báró Tousardnét féltik, hogy nem fognak élet-

ben maradni. Valami 15 vagy 16 megsebesedett személyek vannak kisebb vagy nagyobb veszedelemben. Hertzeg Kurakin már aludt, és tegnap estve nem ok nélkül reméllették, hogy esetének nem fog nagyobb rossz lenni a' következése. Az Austriai Követ, kinek ilyen környülállások között való állapotját képzelné lehet, egész éjjel olyan nagy gondoskodást, munkásságot, és elmebéli jelenvalóságot bizonyított, a' milyent csak tőle várni lehetett. Minden hozzá tartozó Követségi és nemzetebéli tiszték, kitettző bizonyosságát mutatták a' bátorságnak 's önnön magok feláldozásának. Háládatossággal vette eszébe a' publicum, hogy a' Követ úr, azzal a' veszedelemmel, melynek önnön familiaja kitétetve volt, nem gondolván, Császár és Császárné ő Felségeket hintajokig kísérte. Önnön házanépét nem is érte szerentsére semmi veszély. — „A' Császár reggeli 3 órakor távozott-el onnét; virattig még több versben küldött a' Schwartzenberg Paulina Hertzegaszszony állapotjának tudakoztatására, melly még ekkór bizonytalan volt. Tsak reggeli 5 órakor érkezett-meg halálának bizonyos híre. A' Császár, a' ki különös betsülettel viseltetett ezen Hertzegaszszony eránt, őtet igen érzékenyül sajnálja. — „Császárné ő F. ge nagy maga megtartoztatással viselte magát ezen estve; tegnap reggel, midőn felszerkenésekór a' Hertzegné halálát megértette, sokáig könyvezett.

* * *

Az Olasz Vicze-Király és Királyné, így szintén ő Westphaliai Király Felségek is, Jul. 2-kán Párisbol Státusaik felé útnak indultak. — A' Würtzburgi nagy Hertzeg hasonlóképpen, ki is

a' Frankofurtumi levelek szerént 5-dikben folytat-
ta ott útját által Würzburg felé.

A' Hertzeg Marschal *Montebelló* holt teste
Jul. 2-kán megérkezett Párisba, a' hol a' már
megirt módon előre felkészített templomba a'
4-napi nézésre nagy pompával kitétetett.

Josephina, az elvált Császárné, Párisbol szá-
mos kíséreléssel Sabaudiába vette útját az ott lé-
vő *Aix* várossabéli ditséretes ferdőre.

Nagy Britannia.

London. — A' Királyi Princz Cumberlandi
Hertzeg élete ellen tétetett irtóztató próba, sok-
kal titkosabb környülállásokkal van befedezett-
ve, mint eleinten gondoltatott. Eleinten közön-
séges vélekedés volt, hogy *Seillis* nevű inassa
tselekedte volna, a' ki a' történet után halva az
ágyában találtatott. Az ólta szorossabb visgál-
tatás alá vétettéven a' környülállások, úgy jön-
ki a' dolog, hogy nagyon kétséges légyen az el-
ső vélekedés. A' Királyi Hertzeg maga, a' ki
életben van, azt mondja, hogy a' gyilkos, kitől
megtámadtatott, nagyobb és erősebb testű ember
lett volna, mint *Seillis*, a' ki kisded ember volt.
A' seborvosok is, kik az ő sebeit megvis-
gálták, azt mondják, hogy a' nyakán való
vágás olyan nagy lett légyen, a' milyent még
soha egy önnön magát megölő leg kétségbeeset-
tebb ember is magán nem ejtett. Ugy látszik te-
hát, hogy nem *Seillis*, hanem más valaki tette
a' bünt, hanem meg nem ölhetvén a' Princzet,
azért ölte-meg annak szerentsétlen inassát, hogy
gondolja a' világ, hogy ez akarta volna megölni

urát, 's célját el nem érhetvén, magát ölte volna meg.

A' *Párisi Monitör* Londoni tudósításokat adván-ki, megjegyzésképpen melléjek tette a' maga azok eránt való vélekedését is. Így következnek : —

London Jun. 22-kén. Olyan tudósításaink érkeztek, hogy Generál *Sebastiáni* kapitulált volna seregével; 's ha szintén Országlószékünk ezen tárgyról még eddig semmi hivatalszerént való tudósítást nem vett is: valóság az tsakugyan, hogy erről valamint a' Spanyol Ujságok, úgy a' Kadixből érkezett leg újabb levelek is beszéljenek. A' dolog így adatik elő: Gen. *Sebastiáni* tiz ezer emberrel *Malagába* vissza menvén, és ezt *Anglus* Generális *Frere* megtudván, a' Generális *Blake*' insurgens ármádiájának nyoltz ezer emberekből álló maradványával *Karthagénában* hajóra ült, 's közel *Malagához* a' szárazra kiszállott. A' nép azonközben feltámadott; 's az alatt míg a' *Frantziák*, az *Anglus* vezér *Frere* nem ügyelvén, a' felzúdult népnek letsendesítésén iparkodtak, *Frere* hirtelenséggel a' hátok megékerült, 's hathatósan reájok tsapott, kik is megverettetvén *Malagába* bészaladtak, és oda a' *Frere* serege által bészárattattak. *)

*) A' *Monitör* így szoll ezen dolog felől: — „Ez az újság nem valóság. Gen. *Sebastiáni* minden ütközetekben szerentsés volt, és a' mostani veredésekben is szerentséjével egyenlő hadi tálentomot és vitézséget bizonyít. Jaënt, *Grenadát*, *Malagát*, és *Murciát*, az ő vezérlése alatt lévő sereg foglalta-el egymás után. Mind ezek a' hírek tsak arra való, hogy valami foglalatossá-

got adjanak a' Londoni henye Politikusoknak, 's vigasztalják őket azon kárvallásra nézve, melly a' Portugalliai ármádiát minden órán érni fogja, 's a' mellyet akár melly értelmes Anglus mint közellévőt és bizonyost előre képzel.“

London Jun. 23-kén. Swéd Országból olyan kedves hírt vettünk, hogy az Orosz Császár igen hajlandó legyen az Anglusokkal való megbékélésre, melynek talám még egy *Coalitio* lehet a' következése. *)

*) Anglia e' szerint még meg nem szünt Coalitiórol álmodozni. A' Frantzia és Orosz birodalmak soha nem voltak egyégyesebbek és eltökeltettebbek arra, hogy egy kézre dolgozzanak a' jelen való tusakodásban, és hogy egymást ne öldököljék azért, hogy az Anglus tengeri tirannusságot az által elősegéljék. Mi ellenben a' helyett, hogy az Orosz birodalomnak Angliával való megbékéllését szemlélnők, inkább új ellenséget látunk ez ellen felkelni. A' maga Swédekkel való háboruját kellene néki kihirdetni, etc.“

(*Monitör*)

Ugyantsak a' Frantzia Ujságok szerint e'képpen hirdették-ki a' Londoni Ujságok azt a' már tudva lévő dolgot, hogy egy Frantzia hadi foglyokból álló tsoport, melly a' Kadixi öbölben hajókon szenvedte a' fogságot, magát abból megszabadította: — „Országlószékünk (így szollanak az Anglus levelek) nem vett Jun. 4-kéig semmi nevezetes történetről való tudósítást Kadixből, ha tsak azt a' nevezetes történetek közzé nem számlálhatjuk, hogy két fogház-gyanánt szolgáló Spanyol hajók, mellyeken 11 vagy 12 száz, nagy részint tisztekből álló Frantzia hadi

foglyok tartattak, vasmatskájoknak kötele egy nagy szél által elszakasztatván, a' partmellé tsapattak, és a' Frantzia batteriák alatt fenéken akadtak. Agyus tsajkáink próbát tettek, hogy ezen hajókat vissza kaphassák, hanem ezekről olyan puska tüzet adtak réájok a' Frantzia (volt) hadi foglyok, hogy egy Hadnagyunk és hat hajós legényeink megölettettek, valami harminczan pedig sebet kaptak.“ — (Az Anglus tudósítások szerint tehát a' szélveszek szabadították-meg az említett Frantzia hadi foglyokat a' Spanyol insurgenseknek kezeik között).

A' Portugalliában lévő Anglus ármádiáról azt írják, hogy elég jól van dolga; elesége elég van: 's minthogy sok bor kivántatik számára, annak Portugaillából való kivittetése 6 hónapokig megtiltatott.

A' Király' fia a' *Cumberlandi* Hertzeg, a' ki felől még ki nem világosodott, hogy ki akarta légyen éjjel az ágyában megölni, már jobban van annyira, hogy a' kerbe kimehet sétálni. Az ujain igen nagy vágás esett, de remélik, hogy ezeket sem fogja elveszteni.

Déli Amerika.

A' Déli Amérikábol érkezett levelek (így szollanak a' Londoni irók) igen fontosok. Az itt lévő véghetetlen kiterjedésű Spanyol tartományok, az anya-országi valóságos környűlállások felől tudósittatván, az attól való függést levetették, 's magokat független státusoknak lenni kihirdették. Leg előbb a' Caraccasi lakosok, kiknek számok valami 34 ezerre tétetik, függesztették-ki a' mult Aprilis vége felé a' független-

ség' zászlóját. A' Caraccasi és Quayai Kormányozók, kik ezen koloniákat (plánta tartományokat) az anya országtól való függésben megtartani iparkodtak, fogságra tétettek, 's a' zenebonáskodásközben sok emberek elvesztették életüket. A' nevezett két tartományok' példáját követték a' szomszédjaik. Minden régi előljárókat hajókra ültettek, 's rész szerént Cuba, rész szerént Porto-Rico szigeteikre tették-ki. Hellyekbe Provisoriai Administratziók állittattak-fel. A' kereskedés egészen felszabadittatott. (Monitörbéli tudósítás).

Swéd Ország.

Itt rettenetes dolgok történtek. A' különböző vélekedések, mellyek a' Koronaörökös' hirtelen történt halálának oka eránt támadtak, a' nép között, a' melly hebehurgya módon szokott itélni, sok féle híreket terjesztettek-el. Valóságos indító okok nélkül néhány külömben szép hírű Swédeknek neveik oltsároltatván, a' rossz indulatuk éltek az alkalmatossággal, 's gonosz célzásoknak elérésére iparkodtak fordítani a' közönséges felindulást, melynek az Ország' Marschalja Gróf Fersen áldozatja lett. Jun. 20-kán a' Korona-örökös holt teste Liljeholmból *Stockholmba* proccessioval hozattatván-bé, 's ezen a' nevezett Gróf is fényes hivatala szerént jelenlétvén, az Adolf Friedrich nevű piatzon egyszerre ilyen kiáltás hallatott, van-e' kő? — melyre azonnal ilyen felelet hallatott sokfelől: van! van! a' *Fersen* számára. — (Hosszas lévén ezen szomorú történetnek leírása, kéntelenek vagyunk a' jövő árkusra halasztani, most még tsak annyit

említvén felőlle, hogy a' felmérgecsült nép által minden oltalmaztatás mellett is tsakugyan addig üldöztetett a' szerentsétlen Gróf, míg végezetre életével áldozott. Nagy bajjal a' tanátsházig vitetvén, ennek gráditsárol a' nép által levettetett, 's gyilkosan megöletett.)

Török Birodalom.

Pancsovából Julius' 5-kén irták, hogy az Orosz ármádiának a' Törököktől lett megverettése (melyről a' közclébbi M. Kurir is emlékezett), leg alább az Oláh Országból az nap' oda érkezett tudósítások szerént, nem volt éppen olyan veszedelmes, mint eleinten híre futamodott volt. Igaz ugyan, hogy ártillcriáját és bagázsiáját elveszthette volna, ha néki is mint a' Törököknek, segittsége nem érkezett volna.

Hiradás.

A' Cs. K. ösi és familiai Uradalmak' fő Igazgató Hivatala által Holitschban Magyar Országban, feles számú Spanyol magkosok, néhány száz egy és két esztendőcs, magzásra szánt kosok, mellyek eredeti Spanyol kosoktól és leg finumabb Spanyol eredetű juhaktól származtak, továbbá több száz, a' tenyésztetésre tökéletesen alkalmas, leg finumabb Spanyol eredetű Spanyol juhak, számos Tirolisi bikák, tehenek és üsző borjak, fognak Augustusnak 21-kén és 22-kén ezen esztendőben kótyavetye által eladattatni.

Ezen kótyavetye a' feljebb említett napokon délelőtti 9 órakor tartatik a' Holitschi Cs. K. mulató kastélynál. Béts, Jul. 6-kán, 1810-ben.